

חשיבות הארון

מאת : עזרא מרום

מכל כלי המשכן המתוארים בפרשנו נתמקד בארון. במדרש רבה נאמר: " מפני מה בכל הכלים נאמר ועשית ואילו בארון נאמר ועשן (לשון רבים)? אמר רבי יהודה בר שלום יבואו הכל ויתעסקו בארון שיזכו לתורה. כאן מובע הרעיון שהתורה היא נחלת הכלל ואין לאף אחד מונופול עליה. האור חיים הקדוש מסביר שבכך יש ללמדנו שהתורה יכולה להתקיים רק על ידי שיתוף מלא של כל הפלגים והקבוצות בעם ישראל שהרי יש מצוות ששייכות רק לכהן, אחרות שייכות רק ללוי ואחרות הן מצוות התלויות בארץ ולא מקיימים אותן בגלות בחו"ל. הבדל נוסף בין הארון ליתר הכלים במשכן מתבטא במידותיו: בכל הכלים המידות שלימות אך בארון המידות שבורות שנאמר: " אמתיים וחצי ארכו ואמתיים וחצי רחבו ואמה וחצי קומתו" המסר הנלמד מכך: תלמיד חכם שלמד הרבה תורה שלא יבוא לידי גאוה וידע שאף פעם לא יגיע למצב של שלימות בידיעותיו. זאת גם הסיבה שהתורה מתחילה באות ב' במילה "בראשית" וכל מסכתות התלמוד מתחילות בדף ב' כדי לרמז לאדם שאפילו לאות א' עוד לא הגעת! ולכן עליך להמשיך וללמוד כמאמר הגמרא בחגיגה דף ט: "אינו דומה השונה תלמודו מאה פעמים לשונה מאה אחד פעמים". מדוע נבחרו דוקא מספרים אילו? כי 101 הוא בדיוק ההפרש בין הגימטריא של שכח=328, לבין זכר=227! עוד מצינו בארון דבר מיוחד בקשר לטבעות שלו שנאמר: " בטבעות הארון יהיו הבדים לא יסורו ממנו". מכאן למדו חז"ל על מעלתו הגדולה של התומך בלומדי התורה בבחינת: "עץ חיים היא למחזיקים בה ותומכיה מאושר" כמו שהבדים שבאמצעותם הרימו את הארון נחשבו לחלק בלתי נפרד מהארון. מטבעות הארון אסור להסיר את הבדים אפילו בשעה שחונים. עד כדי כך שאמרו חז"ל ביומא ע"ב: " המסיר בדי הארון לוקה". בהסבר לכך נחלקו המפרשים. ספר החינוך מסביר שבגלל חשיבותו של הארון אשר בו מצויים הלוחות עליו להיות בכוננות מלאה כל שבעצת צרה יוכלו להבריח אותו מהר וימנעו מנפילת הארון ללא הבדים. הנצי"ב ב"העמק דבר" כותב שהבדים הקבועים מסמלים שהתורה נמצאת עם ישראל בכל זמן ובכל מקום בארצות גלותם. מסר נוסף הנלמד מהבדים: התורה ללא לומדים אינה אותה תורה ואין לה אותה חשיבות. מהות התורה שהיא תהיה נישאת ונלמדת על ידי נושאה. גם לטבעות יש משמעות עצומה שבאה לרמז כמו שהטבעת עגולה ואין לו סוף וגבול כך התורה הקדושה אין לה קץ. ארבע הטבעות הינן כנגד ארבע כיתות של לומדי התורה: בעלי תורה, בעלי משנה, בעלי הלכה ובעלי אגדה וכולם רצויים לפני ד'. וכן כנגד 4 דרכים בלימוד בראשי תיבות פרדס=פֶּשֶׁט, רִמְז, תִּרְש, וּד. ענין הטבעת באה לרמז על נצחיות התורה כמו הטבעת שאין לה סוף. מסיבה זו החתן מקדש את האישה בטבעת ולא בחפץ אחר כדי לרמז על איחוד הזוג לנצח.

על הארון נאמר: "וציפית אותו זהב טהור מבית חוץ" על כך אומרת הגמרא ביומא ע"ב " אמר רבא מכאן שכל תלמיד שאין תוכו כברו אינו תלמיד חכם ". מטעם זה נמשלה התורה לזכוכית כמו שכתוב באיוב כ"ח: "לא יערכנה זהב וזכוכית" כשם שהזכוכית שקופה ורואים מבחוץ מה שנמצא בפנים כך תלמיד חכם צריך שיהיה תוכו כברו. רעיון זה שתלמיד חכם נמשל לארון הקודש אנו מוצאים גם בכתובות ק"ד שם מסופר שכאשר נפטר רבי אמרו: "ניצחו ארזלים את המצוקים ונשבה ארון האלוקים." לעומת זאת בגמרא מכות כ"ב נמשל תלמיד חכם לספר תורה "אמר רבא כמה טיפשאי אינשי דקיימא מקמי דספר תורה ולא קיימי מקמי גברא רבה". מכאן דהיינו תלמיד חכם נמשל לספר תורה ולכן צריך לקום לכבודו כמו שקמים מפני ספר תורה!. גוף האדם נמשל לארון הקדש והנשמה לספר תורה. כשם שהארון הוא בית קיבול לתורה, כך גוף האדם הוא בית קיבול לנשמה. לכן גם הנשמה וגם התורה נמשלו לנר " כי נר מצוה ותורה אור" כך הנשמה: "נר ד' נשמת אדם". על העובדה שנשמת היהודי נחשבת לספר תורה נלמד ממנהגי הקריעה על המת. בגמרא מועד קטן כ"ה וגם במסכת שבת ק"ה אמרו חז"ל: "העומד על יד המת בשעת יציאת הנשמה חייב לקרוע כשם שקורעים על ספר תורה שנשרף". בשעת השריפה האותיות פורחות למעלה וגם הנשמה עולה למעלה.

לע"נ אבי מורי יוסף-חיים בן מסעודה ז"ל

גלב"ע ה' אדר תשנ"ה